

Капустіна О. І.,

Методист Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Основні підходи до створення моделі системи виховання соціальних цінностей у майбутніх педагогів дошкільної освіти

Підвищення ефективності виховної діяльності, покращення її результативності, надання вихованню великого суспільного значення можна досягти шляхом включення у виховну діяльність якомога більше суб'єктів соціокультурного середовища як усередині самої педагогічної системи, так і поза її межами; створення навколо та всередині закладу освіти єдиного виховного простору, виховного середовища, безперервного в часі та просторі [6, с. 495]. Тому ефективним шляхом покращення виховної системи є впровадження педагогічних систем, що можуть бути представлені у вигляді моделі.

Зазначимо, що будь-яка педагогічна система ґрунтується на певних підходах. Так, модель системи виховання соціальних цінностей у майбутніх педагогів дошкільної освіти базується на аксіологічному, культурологічному, системному, компетентнісному та діяльнісному підході.

Значення аксіологічного підходу з'ясовано М. Асламовою, С. Вітвіцькою, О. Горбенко, О. Молчанюк, М. Рогановою, Н. Фунтіковою та іншими.

Г. Пономарьова [2, с. 375] звертає увагу на те, що при врахуванні аксіологічного підходу, увага дослідників зосереджується на вивченні цінностей як смислоутворювальних підвалин виховання. Крім того, даний підхід дає можливість зрозуміти цінності виховання як його культурний зміст.

Культурологічний підхід досліджено М. Бастун, І. Зязюном, С. Машкіною, Т. Мельничуком, Г. Пономарьовою, Л. Усатенко, Л. Хомич, Х. Шапаренко, Т. Шахрай та іншими.

Х. Шапаренко [5, с. 126] наголошує на тому, що культурологічний підхід забезпечує залучення особистості до загальнолюдської та професійної культури, формує здатність до наслідування досвіду і перетворення себе самої як людини, спроможної до пізнання, дії, відчуття.

Роль системного підходу проаналізовано М. Гагаріним, О. Горбенко, М. Рогановою, О. Столяренко, А. Харківською та іншими.

А. Харківська стверджує: «Сучасна освіта, спираючись на системний підхід та постійне впровадження інновацій, готує випускників до адаптації в різних умовах і обставинах професійної діяльності, розвиває в них здатність до самонавчання та самовдосконалення, сприяє швидкому освоєнню нових умінь та навичок» [3, с. 35].

Компетентнісний підхід розглянуто у працях О. Гулай, В. Єгорової, Л. Карнаух, О. Литовченко, О. Молчанюк, Л. Михайлової, М. Фурдуй, Г. Шевченко та іншими.

На думку О. Литовченко, компетентнісний підхід передбачає спрямованість освітнього процесу на формування й розвиток основних компетентностей особистості, тобто здатності вирішувати задачі у різних сферах діяльності на базі теоретичних знань [1, с. 156].

Діяльнісний підхід є полем дослідження С. Вітвіцькою, О. Горбенко, В. Золотарьової, Д. Іванюк, О. Севастьяновою, А. Січкара, А. Чаговець та іншими.

Так, у роботі А. Чаговець [4, с. 100] йдеться про те, що діяльнісний підхід дає можливість запроваджувати найрізноманітніші форми, прийоми і методи виховної роботи за вибором дитини, а його основна ідея у вихованні пов'язана з діяльністю як засобом становлення й розвитку суб'єктності дитини.

Отже, під час створення моделі системи виховання соціальних цінностей у майбутніх педагогів дошкільної освіти слід урахувати такі підходи, що підвищують ефективність процесу виховання та забезпечують позитивний

результат у роботі: аксіологічний, культурологічний, системний, компетентнісний, діяльнісний.

Література

1. Литовченко О. В. Підходи до класифікації компетентностей особистості як результату освіти. *Формування базових компетентностей у вихованців позашкільних навчальних закладів*: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., 25–27 лютого 2013 р. Київ, 2013. С. 54–56.
2. Пономарьова Г. Ф. Система виховної роботи у вищих педагогічних навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.07 / Східноукр. нац. ін-т імені Володимира Даля. Сєверодонецьк, 2016. 540 с.
3. Харківська А. А. Системний підхід та інновації в сучасній педагогічній науці. *Міжнародний науковий вісник*: матеріали XXVII Міжнар. наук.-практ. конф., 26–29 лист. 2014 р. Ужгород, Будапешт: ДВНЗ «УжНУ», 2014. С. 31–35.
4. Чаговець А. І. Гармонійне виховання дітей 4-6 років у культурно-освітньому просторі дошкільного навчального заклад: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.07 / Східноукр. нац. ін-т імені Володимира Даля. Київ, 2019. 453 с.
5. Шапаренко Х. А. Особистісне самовдосконалення майбутніх педагогів дошкільної освіти: дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.07 / Східноукр. нац. ін-т імені Володимира Даля. Київ, 2019. 733 с.
6. Язиков О. І. Моделювання особистісно орієнтованої виховної системи приватної загальноосвітньої школи. *Молодий вчений*. № 11 (51). С. 483–487.